

podléhá, nerozhoduje soudce nesporný, nýbrž soudce sporný. Jest tedy neodůvodněn názor stěžovatelův, že rekursní soud měl uznati výpověď za nepřipustnou již proto, že byt podléhá ochraně nájemníků, ať již podle smlouvy nebo podle zákona, a proto, že nebylo vymoženo svolení k výpovědi.

Čís. 10128.

Straně, žijící v sovětském Rusku, bylo za platnosti výnosu ministerstva spravedlnosti čís. 21.454/24 (Věstník min. spr. 1924 str. 118) zřídit opatrovníka podle § 116 c. ř. s.

Okolnost, že při doručení opatrovníku bylo opomenuto uveřejniti vyhlášku v novinách (§ 117 c. ř. s.), nečiní sice řízení zmatečným, ovšem ale po případě kusým.

(Rozh. ze dne 11. září 1930, R I 466/30).

Žalobce domáhal se na žalované, žijící v Rusku a zastoupené opatrovníkem, rozluky manželství z viny žalované. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby. Odvolací soud zrušil rozsudek prvního soudu i s předchozím řízením počínajíc ustanovením opatrovníka jako zmatečné a vrátil věc prvnímu soudu, by, vyčkaje pravomoci, ve věci dále jednal a znovu rozhodl. Důvody: Podle § 106 c. ř. s. mohou žaloby býti doručeny jen k vlastním rukám žalovaného (§ 92) nebo jeho zástupce k přijímání žalob zmocněného atd. Jak se vykonává doručení osobám, které jsou mimo území, kde tento zákon platí, ustanovuje § 121 pokud se týče 120 c. ř. s., kdež dále jest nařízeno, že, nedojde-li potvrzení o doručení v přiměřeném čase, může pohánějící strana podle stavu věci navrhnouti, by se doručení stalo veřejným vyhlášením (§ 115 c. ř. s.), aneb by byl zřízen opatrovník podle § 116 c. ř. s., což se může státi také, když o doručení v cizozemsku marně se bylo pokoušeno. Žalobce udal v žalobě jako pobyt žalované strany Semipalatinsk v S. S. S. R. gubernie Semipalatinská a navrhl doručení žaloby k rukám opatrovníka, za něhož navrhl JUDr. Richarda Sch-a, advokáta v Ch. v Čechách. První soud tomuto návrhu na zřízení opatrovníka vyhověl, dal mu žalobu doručiti a s ním spor projednal, nedbav řečených vížících předpisů civilního řádu soudního, nanejvýš ani ustanovení § 115, že doručení žaloby veřejnou vyhláškou předpokládá, by bylo osvědčeno, že pobyt žalované není znám, čemuž však tak není, an její pobyt již v žalobě byl udán a podle udání žalobce i opatrovníka jest skutečně znám. Mimo to podle obsahu spisů není ani jisto, že se vyhláška stala podle zákonných předpisů §§ 115 a násl. c. ř. s. Nešetřením těchto zákonných předpisů byla zaviněna zmatečnost řízení v první stolici podle § 477 čís. 4 a 5 c. ř. s., k níž jest soudu odvolacímu přihlížeti z úřadu. Bylo proto řízení v první stolici zrušiti (Viz též rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 10. srpna 1928 R II 248/28 sb. n. s. 8211). V řízení dalším bude samozřejmě přihlížeti také k dalším přednesům stran, zejména opatrovníka a vzíti je na přetřes, pokud budou pro rozhodnutí věci důležité.

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a vrátil věc odvolacímu soudu, by rozhodl ve věci samé, nehledě ke zrušovacímu důvodu, jehož použil.

Důvody:

Podle spisů není sporné, že se žalovaná zdržuje na území sovětského Ruska, tedy mimo území, kde platí čs. civilní řád soudní, a že nenáleží k osobám uvedeným v § 120 c. ř. s. Doručení žaloby žalované mělo se tudíž státi podle předpisů § 121 c. ř. s. V poslední větě druhého odstavce § 121 c. ř. s. jest ustanoveno, že pohánějící strana může navrhnouti, by se doručení stalo veřejným vyhlášením aneb aby byl zřízen opatrovník podle § 116 c. ř. s., neslibuje-li dožádání o doručení v cizozemsku výsledek pro obecně známé odpírání právní pomoci cizozemským úřadem. A o to tu právě jde. V souzeném případě byl žalobce oprávněn navrhnouti, by žalované byl zřízen opatrovník podle § 116 c. ř. s. a by mu žaloba byla doručena. Prvý soud neporušil zákon, vyhověv tomuto návrhu, neboť podle tehdy platného výnosu ministerstva spravedlnosti čís. 21.454/24, uveřejněného ve Věstníku ministerstva spravedlnosti z roku 1924 na str. 118, prohlásila vláda S. S. S. R. notou ze dne 2. dubna 1924, č. j. 3367/e/III, že sovětské úřady budou poskytovat napříště právní pomoc československým soudům a úřadům jen v řízení trestním, jde-li o informaci o osobě, o pověsti a o zachovalosti osob obviněných z trestných činů, takže by bylo bezúčelným předkládati dožádání o právní pomoc jiného druhu. Odvolací soud dále neprávem vytýká, že první soud nedbal ustanovení § 115 c. ř. s., protože prý nebylo osvědčeno, že pobyt žalované není znám, an byl její pobyt již v žalobě udán. Nejde tu o doručení osobě neznámého pobytu, nýbrž jde o doručení v cizozemsku podle zvláštních předpisů § 121 c. ř. s. Jest proto nepřipadné, odkazuje-li napadené usnesení na rozhodnutí čís. 8211 sb. n. s., jež má zcela jiný právní a skutkový podklad. Zbývá ještě zkoumati, zda bylo zřízení opatrovníka pro žalovanou řádně vyhlášeno, což napadené usnesení bere v pochybnost. Doručení podle § 118 c. ř. s. jest vykázáno doručným lístkem opatrovníka a ve spisech založeným ediktem, který byl vyvěšen na soudní desce. Podle úřední zprávy soudu své stolice nebyl však edikt uveřejněn v úředních novinách, ač jest to nařízeno v § 117 druhý odstavec c. ř. s. Jak bylo podrobně odůvodněno v rozhodnutí čís. 848 sb. n. s., na něž se pro stručnost odkazuje, jest toto opomenutí sice protizákonností, ale nečiní řízení zmatečným, protože žalované straně přes to nebyla odňata možnost na soudě jednati, ana byla zastoupena opatrovníkem, který jí byl právě proto zřízen, by za ni jednal, — nýbrž mohlo by snad přivoditi kusost řízení, kdyby bylo shledáno, že řízení nemohlo býti řádně provedeno proto, že žalovaná neměla možnost dáti opatrovníku informaci nebo sama do sporu vstoupiti, a že jediná cesta k získání této možnosti byla jí zahrazena opomenutým uveřejněním ediktu. Z těchto důvodů nelze souhlasiti s právním názorem odvolacího soudu, že nešetřením zákonných předpisů o doručení žaloby a o zří-

zení opatrovníka byla zaviněna zmatečnost řízení v první stolici podle § 477 č. 4 a 5 c. ř. s. Ježto pak odvolací soud, vycházející z mylného právního názoru, že řízení v první stolici jest zmatečné, nezkoumal odvolání žalované strany a ve věci samé nerozhodl, bylo důvodnému rekursu žalobcovu vyhověti a usnésti se, jak se stalo.

Čís. 10129.

Dříve než výmaz tuzemské representace cizozemské akciové společnosti jest opovědění k rejstříku zápis zrušení a likvidace tuzemské representace s příslušnými z toho vyplývajícími právními poměry a opatřeními.

(Rozh. ze dne 11. září 1930, R I 488/30.)

Rejstříkový soud zamítl pro tentokrát návrh na výmaz z obchodního rejstříku tuzemské representace vídeňské akciové společnosti. Důvody: Podle čl. 242 č. 2 obch. zák. zrušuje se akciová společnost usnesením akcionářů a podle čl. 243 a násl. obch. zák. musí zrušení, jakož i likvidace opověděny býti k zápisu do obchodního rejstříku, s právními poměry stanovenými v citovaných zákonných předpisech za podmínek a účinků tam uvedených. Podle předpisů c. s. n. ze dne 29. listopadu 1865, č. 127 ř. zák. jsou cizozemské společnosti, pokud se týče jejich tuzemské representace co do práv a povinností a jejich podřízení tuzemským zákonům a nařizovacím předpisům postaveny na roveň tuzemským společnostem akciovým, z čehož podle názoru rejstříkového soudu, přes odchýlné vývody opovědi, vyplývá, že jest, dříve než výmaz, opovědění zápis zrušení a likvidace tuzemské representace s příslušnými z toho vyplývajícími právními poměry a opatřeními. Ježto se tak dosud nestalo, jest opověď výmazu tuzemské representace na ten čas neodůvodněnou a bylo ji tedy zamítnouti. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil. Důvody: Ke správným důvodům napadeného usnesení dodává se jen ještě toto: Čl. VII. c. s. n. ze dne 29. listopadu 1865, č. 127 ř. zák. výslovně stanoví, že právní povinnosti v tuzemsku připuštěných cizozemských společností posuzovány býti musí podle zákonů a nařízení platících pro stejné tuzemské společnosti. Poněvadž v souzeném případě jde o akciovou společnost, platí pro ni ustanovení obchodního zákona o akciových společnostech, nanejvýš ustanovení čl. 242 a násl. obch. zák., pokud se týče jejího zrušení a likvidace. Opovídá-li firma výmaz tuzemské representace, následuje z toho, že byla representace zrušena a, tomu-li tak, musí podle citovaných zákonných ustanovení nejprve býti provedena likvidace a po jejím skončení teprve může býti povolen výmaz firmy. Likvidace však dosud provedena nebyla a právem proto rejstříkový soud pro tentokrát opověď výmazu firmy zamítl.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu, neshledav podmínky § 16 nesp. říz.